



# Vojarna narodu! Projektiraj svoj kvart

Zagovaranje participativnog odlučivanja o javnom prostoru na  
primjeru bivše vojarnje u Ulici Stjepana Radića u Zadru  
Zadar, 6. listopada 2017.



Grad Velika Gorica



Ovaj projekt financira  
Europska unija.

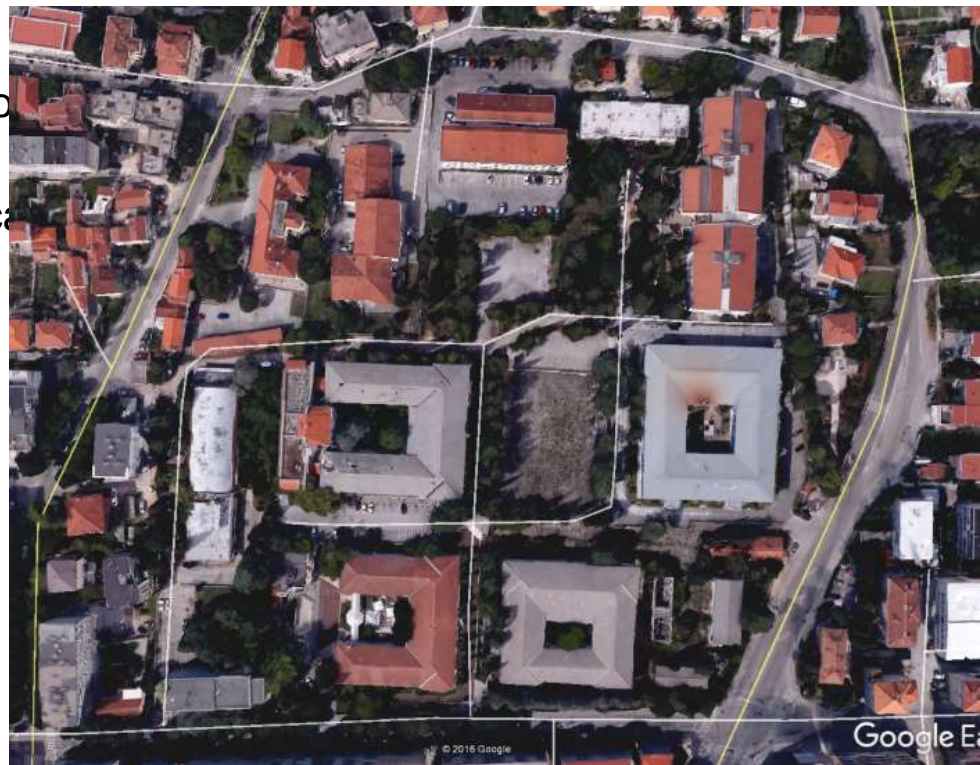
Sadržaj ove prezentacije isključiva je odgovornost projektnih partnera  
i ni na koji se način ne može smatrati da odražava gledišta  
Europske unije i Ureda za udruge Vlade RH.

Ovaj projekt sufinancira  
Ured za udruge Vlade RH.



# Zašto baš bivša vojarna u Ulici Stjepana Radića?

- Prostori bivših vojarni na području Zadra - **73,74 hektara** (za usporedbu Poluotok - oko 37 hektara)
- Prostor bivše vojarnje u Ulici Stjepana Radića - na 5,60 hektara
- **Nije još donesen UPU**, a prema važećem Prostornom planu uređenja Grada Zadra označen je kao **zona javne i društvene namjene**
- Kao prostorna cjelina **nije integriran u urbano tkivo grada** niti u percepciju većine građana/ki (posjećuju se obodne institucije, ne i unutarnji zapušteni prostori i zgrade)



Ovaj projekt financira  
Europska unija.

Sadržaj ove prezentacije isključiva je odgovornost projektnih partnera  
i ni na koji se način ne može smatrati da odražava gledišta  
Europske unije i Ureda za udruge Vlade RH.

Ovaj projekt sufinancira  
Ured za udruge Vlade RH.



# Zašto participativno odlučivanje sad?

**KORAK 1: Projekt PINS "Public interest – not saleable" / "Javni interes – nije na prodaju"** (5. travnja, 2013. – 4. listopada, 2014., nositelj Centar za mirovne studije)

Poglavlje „**Prenamjena na komad**“ objavljeno u publikaciji „**Kome pro(i)padaju bivše vojne nekretnine? Iskustva prenamjene u Hrvatskoj**“ obrađuje **povijest prenamjene** ovog prostora izgrađenog za vojne potrebe (počevši s talijanskom upravom, vjerojatno 1938. ili 1939.) u civilne svrhe (počevši s izlaskom JNA u listopadu 1991.) Rezime:

- Prva dva desetljeća – prostor zauzimaju institucije, formaliziraju korištenje, zadržavaju i grade nove ograde
- U trećem desetljeću – prostor zauzimaju kolektivi mladih, stvaraju nedostajući niskobudžetni sadržaj (koncerti, radionice, skatepark).

**Otvoren je put participativnom odlučivanju, ali postoji prijetnja da će prostor postati zona institucija i njihovih parkirališta nauštrb zelenih površina i mogućnosti besplatnog boravka građana/ki .**



Ovaj projekt financira  
Europska unija.

Sadržaj ove prezentacije isključiva je odgovornost projektnih partnera  
i ni na koji se način ne može smatrati da odražava gledišta  
Europske unije i Ureda za udruge Vlade RH.

Ovaj projekt sufinancira  
Ured za udruge Vlade RH.



# TRIBINA PRVA

## „Zadar poslije vojski. Što želimo u bivšim vojarnama?“ svibanj 2014.



Zaključak:

**U Zadru se, bilo kroz novi ili privremeni sadržaj, koristi oko polovice prostora koji su nekad pripadali vojarnama.**

Ipak, evidentni su:

**-izostanak uzročno-posljedične veze između broja nekorištenih bivših vojnih zgrada i potreba mladih za prostorom**

**-nedostatak fleksibilnosti upravitelja ovim objektima i prostorima u odgovoru na „ad hoc“ inicijative.**

Zadar poslije vojski:  
Što želimo u bivšim  
vojarnama?

**TRIBINA**

Gradska knjižnica Zadar, multimedijalna dvorana,  
ponedjeljak 28.travnja 2014., 18:00h

Panelisti: Nives Kozulić (Zavod za prostorno uređenje Zadarske županije),  
Mladen Masar (Gradska knjižnica Zadar), Tamara Glušić (Sveučilište u Zadru)

Moderator: Gordana Bosanac (Centar za mirovne studije)

Organizacija: „Eko-Zadar“

Projekt "Public Interest - net sadržaj" / Projekt "Javni interes - nije na prodaju"



Ovaj projekt financira  
Europska unija.

Sadržaj ove prezentacije isključiva je odgovornost projektnih partnera  
i ni na koji se način ne može smatrati da odražava gledišta  
Europske unije i Ureda za udruge Vlade RH.

Ovaj projekt sufinancira  
Ured za udruge Vlade RH.



VLADA REPUBLIKE HRVATSKE  
Ured za udruge

## KORAK 2: Inicijativa za trg – travanj/svibanj 2016.

- Grupa građana percipira **ograđenu zelenu površinu** na čestici 3686/2 k.o. Zadar **prikladnom za park/trg**. Površina je dodijeljena na korištenje **MUP-u RH** koji ju ne koristi, a u budućnosti ju **planira koristiti kao parkiralište policijskih vozila** PU zadarske.



- Okuplja se Inicijativa i potpisnici, među kojima su udruga „Eko Zadar“ (koordinator formalnog dopisivanja u ime Inicijative), UO za EU fondove Grada Zadra, Gradska knjižnica Zadar i Društvo arhitekata Zadra, **od MUP-a RH traži dopuštanje skidanja žičane ograde, te otvaranje za privremeno korištenje građana zelene površine. Privremeno korištenje termin je koji je prepoznat u Nacrtu konačnog Prijedloga Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske kojeg je nakon gotovo 2 godine čekanja Vlada usvojila u travnju 2017., a čeka se donošenje u Saboru RH.**

**MUP RH odbija uz obrazloženje da će službena policijska vozila morati biti u zagrađenom prostoru iz sigurnosnih razloga, te uz napomenu kako ograde ima i većina drugih institucija.**

*Nakon ishođenja građevinske dozvole za rekonstrukciju objekta i uklanjanje dva pomoćna objekta unutar navedenog kompleksa, na objektu je obnovljena fasada, ugrađena je vanjska stolarija i izvršena je sanacija krovišta, te je postavljen zid i ograda oko kompleksa, budući službena vozila policije moraju biti u zagrađenom prostoru iz sigurnosnih razloga.*

*Slijedom toga, nismo u mogućnosti prihvatiti vašu zamolbu, kao i zbog eventualnih negativnih posljedica koje bi mogle nastati uslijed ustupanja i povenjane dijela nekretnine u druge svrhe.*

*Posebno napominjemo da većina institucija koje su preuzele i koriste dijelove kompleksa bivše vojarne „Stjepan Radić“ imaju ograde oko svojih objekata koje također omogućavaju slobodno kretanje pješacima.*

*S poštivanjem,*



Ovaj projekt financira  
Europska unija.

Sadržaj ove prezentacije isključiva je odgovornost projektnih partnera  
i ni na koji se način ne može smatrati da odražava gledišta  
Europske unije i Ureda za udruge Vlade RH.

Ovaj projekt sufinancira  
Ured za udruge Vlade RH.



# Nakon Inicijative za trg

- Bez usvojene Strategije prostornog razvoja RH **nema temelja za proceduru traženja objekata/površina** koje nisu privedene svrsi na privremeno korištenje.
- UO za EU fondove Grada Zadra, Gradska knjižnica Zadar, Društvo arhitekata Zadra i udruga „Eko-Zadar“ odlučuju nastaviti „Inicijativu za trg“ zaobilaznim putem. **Cilj: dovesti građane/ke u prostor i osmisliti niskobudžetna privremena rješenja korištenja unutarnjeg prostora bivše vojarnje i time zainteresirati građane da upoznaju prostor i uključe se u planiranje njegove budućnosti.**



Ovaj projekt financira  
Europska unija.

Sadržaj ove prezentacije isključiva je odgovornost projektnih partnera  
i ni na koji se način ne može smatrati da odražava gledišta  
Europske unije i Ureda za udruge Vlade RH.

Ovaj projekt sufinancira  
Ured za udruge Vlade RH.



VLADA REPUBLIKE HRVATSKE  
Ured za udruge

# TRIBINA DRUGA

## Građanski razgovor: „Budućnost prostora bivše vojarne Stjepana Radića“ veljača 2017.



Građanski razgovor :  
**Budućnost prostora bivše vojarne Stjepana Radića**



**Panelisti :**  
g. Šime Erić, pročelnik Upravnog odjela Grada Zadra za EU fondove  
gđa. Nina Ninčević, članica Upravnog odbora Društva arhitekata Zadar  
sociologinja i novinarka Diana Magdić, predsjednica splitske udruge „Tešerač“  
Dražen Hoffmann (GONG)

20. 2. 2017. u 18h  
Gradska knjižnica Zadar



Tema je izazvala veliko zanimanje, prije svega mladih, posebno vezano za Centar za mlade

- Organizator: „Eko-Zadar“ uz potporu Kuće ljudskih prava
- Predizborno vrijeme utjecalo je na to da **tribina nije dovela do konstruktivnog razgovora**; razgovor se vodio oko predizbornih motiva (nerealizirani projekti npr. Centar za mlade).



Ovaj projekt financira  
Europska unija.

Sadržaj ove prezentacije isključiva je odgovornost projektnih partnera  
i ni na koji se način ne može smatrati da odražava gledišta  
Europske unije i Ureda za udruge Vlade RH.

Ovaj projekt sufinancira  
Ured za udruge Vlade RH.



# Gradionica svibanj 2017.

U organizaciji Društva arhitekata Zadra održana je interdisciplinarna radionica: 7 timova predložilo je **niskobudžetna rješenja uređenja prostora bivše vojarne**. Rješenja poštuju postojeće sadržaje (institucije i skvotere), skidaju ograde i osmišljavaju „dnevne boravke“.

Dva jednakovrijedna prva mjesta:  
**ŽuTINEL i ZeleNIŠE**



Ovaj projekt financira  
Europska unija.

Sadržaj ove prezentacije isključiva je odgovornost projektnih partnera  
i ni na koji se način ne može smatrati da odražava gledišta  
Europske unije i Ureda za udruge Vlade RH.

Ovaj projekt sufinancira  
Ured za udruge Vlade RH.





# KvartArt lipanj 2017.

UO za EU fondove Grada Zadra uz potporu Gradske knjižnice Zadar organizira festival u trajanju tri vikenda. Raznoliki sadržaji (radionice, koncerti, druženja) rezultiraju velikom posjećenosti prostora od strane građana/ki različite dobi i interesa. Projekt ostvaruje značajnu medijsku pozornost.



Ovaj projekt financira  
Europska unija.

Sadržaj ove prezentacije isključiva je odgovornost projektnih partnera  
i ni na koji se način ne može smatrati da odražava gledišta  
Europske unije i Ureda za udruge Vlade RH.

Ovaj projekt sufinancira  
Ured za udruge Vlade RH.



# „Zelena transformacija – građanska participacija“ svibanj/lipanj 2017.



Udruga „Eko-Zadar“ u sklopu projekta financiranog od strane Zadarske županije, UO za pravne i zajedničke poslove, provodi aktivnost „**Vojarna narodu! Projektiraj svoj kvart**“ - anketiranje građana/ki online i putem dviju glasačkih kutija gdje se građane pita o sadržajima koje žele na prostoru bivše vojarnje, te jesu li za uklanjanje ograda.

Broj pristiglih odgovora: 230

192 puta je traženo **uklanjanje ograda**.

Izražene su **potrebe za sadržajima u kulturi** (institucionalnoj i nezavisnoj), **za djecu, mlade, starije osobe, za sportskim sadržajima, za parkom i trgom, ali i parkiralištem**.

Izražavano je i **nepovjerenje građana prema tome da će njihovo mišljenje uvažiti** donositelji odluka. Izražena je **potpora mladima** koji samoinicijativno koriste prostore (Nigdjezemska i skate park), ali i institucijama.



Ovaj projekt financira  
Europska unija.

Sadržaj ove prezentacije isključiva je odgovornost projektnih partnera  
i ni na koji se način ne može smatrati da odražava gledišta  
Europske unije i Ureda za udruge Vlade RH.

Ovaj projekt sufinancira  
Ured za udruge Vlade RH.



# TRIBINA TREĆA

## „Jučer kasarna, danas bivša vojarna, što želimo sutra?“

lipanj 2017.

ZAKLJUČAK 1: **Građani/ke voljni su sudjelovati u odlučivanju o javnom prostoru, iako ne u velikom broju.**

Razlozi:

- **dosadašnja praksa** odlučivanja nije izravno uključivala građane
- **dugotrajnost procesa** integriranja prostora bivše vojarnice u tkivo grada ( „Deogradizacija“ 2005., o izgradnji Centra za mlade govori se od 2009.).

Što učiniti?

-u svrhu izgradnje povjerenja građana u to da će administracija uvažiti njihova razmišljanja čim prije **provesti niskobudžetna ulaganja** u navedeni prostor (prijedloge je ponudila Gradionica)

-naći načina da se **uklone ograde** oko institucija bez obzira na složene imovinsko-pravne odnose



Ovaj projekt financira  
Europska unija.

Sadržaj ove prezentacije isključiva je odgovornost projektnih partnera  
i ni na koji se način ne može smatrati da odražava gledišta  
Europske unije i Ureda za udruge Vlade RH.

Ovaj projekt sufinancira  
Ured za udruge Vlade RH.



# TRIBINA TREĆA

## „Jučer kasarna, danas bivša vojarna, što želimo sutra?“

lipanj 2017.

ZAKLJUČAK 2: **Pripadnici/e subkulturnih skupina** koje kao skvoteri koriste prostor **izabiru ne uključiti se u planiranje sadržaja** prostora kada takve aktivnosti organiziraju institucije (Grad Zadar) odnosno organizacije koje percipiraju kao podržavatelje institucija („Eko-Zadar“, Društvo arhitekata Zadra).

Razlozi:

- svoje djelovanje temelje na **nezavisnosti od institucija**
- **atmosfera nepovjerenja** pripadnika tzv. urbane/nezavisne kulturne scene imaju prema institucijama vlasti

Što učiniti?

- Komunikacijske kanale otvarati **poštujući model kojeg su uspostavili** a koji zadovoljava potrebe određene subkulture, inkorporirati ga u buduće prijedloge
- pružiti **nenametljivu tehničku podršku** (struja za koncerte, sigurnost da neće biti izbačeni iz prostora koje koriste)



Ovaj projekt financira  
Europska unija.

Sadržaj ove prezentacije isključiva je odgovornost projektnih partnera  
i ni na koji se način ne može smatrati da odražava gledišta  
Europske unije i Ureda za udruge Vlade RH.

Ovaj projekt sufinancira  
Ured za udruge Vlade RH.



# KORAK 3: Kako dalje?



## Što planira „Eko-Zadar“?

- Zagovarati prema Gradu Zadru da **Grad Zadar zatraži na korištenje slobodne državne „međuprostore“**
- Prema Gradu Zadru zagovarati da na području bivše vojarne S. Radića provede tzv. **urbanu preobrazbu\*** uključujući u proces **participativnog odlučivanja** sve „stanare“ bivše vojarne

\* Nacrt Strategije prostornog razvoja RH, str. 165. odnosi se na „cjelovito planiranje i provedba preobrazbe vojnih, industrijskih, eksploatacijskih, odmarališnih i drugih sklopova koji više nisu potrebni u svojoj osnovnoj namjeni ili zbog zapuštenosti i zastarjelosti izgrađenih struktura nisu više u mogućnosti služiti joj na suvremen način“. Kao način financiranja predlaže se ITU mehanizam (integrirana teritorijalna ulaganja) – sredstva EU-a. **Kod izrade UPU-ova za urbanu preobrazbu, navodi se, potrebno je osigurati održivost u korištenju i vitalnost prostora, i to izbjegavanjem uniformnih i jednonamjenskih rješenja i osiguravanjem zastupljenosti i visoke kvalitete javnih sadržaja i javnih otvorenih prostora, po uzoru na primjere dobre europske prakse.**



Ovaj projekt financira  
Europska unija.

Sadržaj ove prezentacije isključiva je odgovornost projektnih partnera  
i ni na koji se način ne može smatrati da odražava gledišta  
Europske unije i Ureda za udruge Vlade RH.

Ovaj projekt sufinancira  
Ured za udruge Vlade RH.



PARTICIPATIVNO UPRAVLJANJE  
PRIRODNIM RESURSIMA



# Hvala na pozornosti!

Nives Rogoznica

voditeljica projekta „Zelena transformacija – građanska participacija”

„Eko-Zadar”

Špire Brusine 12, 23000 ZADAR

[desk@ekozadar.hr](mailto:desk@ekozadar.hr)

[www.ekozadar.hr](http://www.ekozadar.hr)



Grad **Velika Gorica**



Ovaj projekt financira  
Europska unija.

Sadržaj ove prezentacije isključiva je odgovornost projektnih partnera  
i ni na koji se način ne može smatrati da odražava gledišta  
Europske unije i Ureda za udruge Vlade RH.

Ovaj projekt sufinancira  
Ured za udruge Vlade RH.

